NORAKSTS
Lieta Nr.A42832609
SKA-428/2011

S P R I E D U M S

Rīgā 2011.gada 21.novembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdēs priekšsēdētāja senatore V.Kakste
senators J.Neimanis
senatore R.Vīduša

piedaloties pieteicējas SIA „InterSource Baltic Ltd" pārstāvim *E.R.*,
atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvei *O.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „InterSource Baltic Ltd" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar SIA „InterSource Baltic Ltd" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 27.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas dome ar 2009.gada 12.maija lēmumu noraidīja pieteicējas SIA „InterSource Baltic Ltd" privatizācijas ierosinājumu un atteica nodot privatizācijai nekustamo īpašumu, kas atrodas */adrese/*.

[2] Pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, lūdzot īpašumu nodot privatizācijai.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 18.marta spriedumu pieteikums apmierināts. Spriedumā citstarp norādīts tālāk minētais.

[3.1] Īpašums atrodas centra apbūves teritorijā un Rīgas Vēsturiskā centra aizsardzības teritorijā, kas ir valsts nozīmes kultūras pieminekļa daļa un ir iekļauts Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Pasaules mantojuma sarakstā. Īpašums ietilpst valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajā valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa „Jēkaba kazarma, tagad – sabiedriska ēka" sastāvā.

1994.gada 20.decembrī starp Rīgas pilsētas pašvaldības SIA „Rīgas nami" un pieteicēju noslēgts nomas līgums par īpašuma nomu līdz 2015.gada 20.decembrim.

Ar domes 2009.gada 13.janvāra lēmumu apstiprināts SIA „Rīgas nami" īstenotās pašvaldības komercdarbības veikšanai nepieciešamo nekustamo īpašumu saraksts, kurā iekļauts arī strīdus īpašums.

[3.2] Tā kā īpašumā ietilpst zemesgabals un pašvaldības īpašuma objekts – ēkas un būves, kas atrodas uz zemesgabala, piemērojama Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk – Privatizācijas pabeigšanas likums) 4.panta pirmā daļa un likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 60.panta pirmā un otrā daļa. Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 31.panta pirmajai daļai pieteicējai ir subjektīvās tiesības iesniegt privatizācijas ierosinājumu.

[3.3] Ievērojot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otro un trešo daļu, domei, pieņemot lēmumu par pašvaldības īpašuma objekta privatizāciju, ir jāizvērtē, vai tas ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu. Tādējādi likumdevējs iestādei ir piešķīris rīcības brīvību, bet tā ir ierobežota ar privatizācijas mērķi, valsts pārvaldes funkcijām un valsts pārvaldes darbības iespējām komercdarbības jomā. Privatizācijas atteikums ir jāpamato ar konkrētiem apstākļiem.

[4] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 27.decembra spriedumu pieteikumu noraidīja. Apgabaltiesa pievienojās pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem lietas faktiskajiem apstākļiem un pamatojumam, kas norādīts šā sprieduma 3.punktā. Turklāt spriedumā norādīts tālāk minētais.

[4.1] Domes lēmumā norādīts, ka īpašums nepieciešams šādu Rīgas pilsētas pašvaldības funkciju pildīšanai: 1) likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā funkcija rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un 17.^{2}panta 3.punktā noteiktā funkcija piedalīties valsts un starptautiskas nozīmes vēstures objektu, nacionālās nozīmes kultūrvēsturisko objektu, kā arī kultūras

infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā; 2) likuma „Par pašvaldībām" 17.^{2}panta 1.punktā noteiktā funkcija sniegt atbalstu centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulāro iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšanā.

Likumdevējs, 2005.gada februārī papildinot likumu „Par pašvaldībām" ar 17.^{2}pantu, ir apsvēris valsts vajadzību pēc īpašumiem Rīgas pilsētas teritorijā, turklāt paredzot, ka centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšana ir valsts un pašvaldības dalītās atbildības funkcija.

Viens no apstākļiem, kas nepieciešams kādu iestāžu darbības nodrošināšanai, ir to nodrošināšana ar atbilstošām telpām, kurās tās var mitināties un veikt savu darbību. Tādējādi pamatots ir iestādes arguments, ka īpašuma ēkas „Jēkaba kazarmas" telpas var kalpot minētās funkcijas īstenošanai.

Liela nozīme ir telpu atrašanās vietai, raksturojošām īpašībām, arī prestižam, ievērojot to, ka telpas, kura Latvijas Republika piedāvā lietot ārvalstu un starptautisko organizāciju darbības nodrošināšanai, rada priekšstatu par Latvijas valsti.

Pieņemot šādu tiesību normu, likumdevējs jau atzinis, ka īpašumu Rīgā nepieciešamība valsts un galvaspilsētas vajadzībām pastāv, un ievērojot valsts un sabiedrības intereses, samērīgi ir šādus galvaspilsētas un valsts funkciju nodrošināšanai kalpojošus īpašumus nenodot privatizācijai.

Izšķiroša nozīme ir apstāklim, ka strīdus īpašumam ir ekskluzīvs raksturs – tas atrodas ne tikai Rīgas centrā, bet arī Rīgas pilsētas Vecpilsētas vēsturiskajā centrā, tam ērti var piekļūt gan no Rīgas starptautiskās autoostas, gan no Rīgas dzelzceļa stacijas, pat neizmantojot sabiedrisko transportu.Visas valsts nozīmīgākās ēkas – Rīgas pils, kas ir Latvijas Republikas Prezidenta oficiālā mītne, Saeimas ēka – atrodas tajā pašā apvidū, kur strīdus īpašums, tādējādi tā atrašanās vieta ir prestiža. Būtiska nozīme ir arī apstāklim, ka celtne ir vismaz Latvijā plaši atpazīstama, atšķirībā no daudziem citiem valsts nozīmes arhitektūras pieminekļiem, kas nav tik plaši atpazīstami iedzīvotāju vidū.

Domes 2009.gada 13.janvāra lēmums Nr.4633 apstiprina pašvaldības nodomu turpmāk izmantot īpašumu to pašvaldības autonomo funkciju īstenošanai, kas vēlāk minētas arī pārsūdzētajā lēmumā.

Ar lēmumu Nr.4633 apstiprināts īpašumu saraksts, kas nepieciešams SIA „Rīgas nami" īstenotās pašvaldības komercdarbības veikšanai, pastarpināti nodrošinot pašvaldības funkciju veikšanu. Šajā sarakstā ir iekļauts arī strīdus īpašums. Kā īpašuma esošā faktiskā

izmantošana ir norādīta izmantošana, kas nodrošina vēstniecību, vēstnieku rezidenču, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārstāvniecības un dažādu biroju darbību; sabiedriskās ēdināšanas un tirdzniecības telpas, lai gūtu ienākumus, ko varētu izmantot pašvaldības iestādēm lietošanā nodoto nekustamo īpašumu uzturēšanai; paredzēts, ka plānotā īpašuma izmantošana turpmāk būs atbilstoša esošajai; apsvērti konkrēti papildu pasākumi, lai nodrošinātu īpašuma perspektīvo izmantošanu un norādīts pamatojums nepieciešamībai veikt valsts pārvaldes funkcijas – likuma „Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 3.punkts.

Izvērtējot minētos apstākļus, atzīstams, ka īpašums ir piemērots tiem mērķiem, kas norādīti lēmumā. Par ticamu atzīstams arī domes arguments, ka Rīgā nav daudz īpašumu, kas būtu piemērojami ārvalstu un Latvijas valsts centrālo institūciju darbības nodrošināšanai. Ievērojot minētos apstākļus, nerodas šaubas par to, ka dome izmantos īpašumu lēmumā norādīto funkciju īstenošanai pēc nomas līguma darbības izbeigšanās.

[4.2] Ievērojot 1994.gadā noslēgtā nomas līguma noteikumus un galvaspilsētas funkcijas noteikšanu tikai 2005.gadā, pamatota bijusi domes neiejaukšanās īpašuma apsaimniekošanas jautājumos.

[4.3] Pieteicēja norāda, ka īpašuma rekonstrukcija veikta vienīgi par pieteicējas līdzekļiem.

Nomas līguma 2.2.punkts paredzēja nomnieka pienākumu veikt īpašuma ēku rekonstrukciju. Šāds nosacījums liecina par domes rīcības atbilstību likuma „Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 3.punktā noteiktajam pienākumam racionāli un lietderīgi apsaimniekot pašvaldības nekustamo mantu. Pašvaldībai nav šķēršļu savu īpašumu apsaimniekot arī šādā veidā. Turklāt atbilstoši nomas līguma 3.2.punktam nomnieks 1995.-1997.gadā bija atbrīvots no nomas maksas, ņemot vērā tā ieguldītos līdzekļus līguma 2.2.punktā minētajos remontdarbos. Arī turpmākajos gados noteiktā pakāpeniski, ik pārgadu pieaugošā nomas maksa, nav uzskatāma par lielu Rīgas centrā. Savukārt noteiktās nomas maksas par zemi apmērs ir ievērojami zems.

[5] Par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu pieteicēja iesniedza kasācijas sūdzību, kurā norādīts tālāk minētais.

[5.1] Tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 250.pantu un nepareizi piemērojusi Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo un sesto daļu.

Tiesa iestādes vietā ir izvērtējusi lēmuma lietderību, proti, detalizēti analizējusi īpašuma ekskluzīvo raksturu un valstisko nozīmi, lai gan iestādes lēmumā šāda

pamatojuma nav. Iestādes lēmumā nav norādīti konkrēti apstākļi, kāpēc strīdus īpašums ir nepieciešams norādīto pašvaldības funkciju izpildei.

[5.2] Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta instrukcijas Nr.9 „Instrukcija par Ministru kabineta rīkojumu projektu sagatavošanu par valsts īpašuma objektu un zemesgabalu nodošanu privatizācijai" 3.punktā noteiktie kritēriji ir izvērtējami arī gadījumā, ja pašvaldība lemj par īpašuma nodošanu privatizācijai. Tas izriet no Senāta sprieduma lietā Nr.SKA-210/2009. Tiesa šos kritērijus nav vērtējusi.

[5.3] Viens no pamatiem privatizācijas atteikumam ir īpašuma nepieciešamība komercdarbības veikšanai jomā, kur nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, tādēļ īpašums ir ieguldāms SIA „Rīgas nami" pamatkapitālā. Šāds atteikuma pamats neatbilst Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta sestajai daļai, kur noteikts, ka lēmumā norādāms, kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais īpašums nepieciešams. Ievērojot arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, secināms, ka lēmumā faktiski ir pamatojums SIA „Rīgas nami" pastāvēšanai, bet tas nav pamatojums privatizācijas atteikumam. Pašvaldībai ir jānorāda, konkrēti kādas saimnieciskās darbības veikšanai, kuras nolūks ir gūt peļņu, īpašums ir nepieciešams un kā tas atbilst pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu. Tiesa šo pamatojumu nav vērtējusi.

[5.4] Iestādes lēmumā norādīts, ka īpašums nepieciešams gan pašvaldības funkciju, gan komercdarbības veikšanai. Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešā un sestā daļa nepieļauj to, ka pašvaldības īpašums vienlaicīgi var būt nepieciešams gan valsts pārvaldes funkciju veikšanai, gan komercdarbībai. To apliecina arī šā likuma 16.panta trešajā daļā noteiktais.

[5.5] Turklāt pašvaldības autonomās funkcijas ir nošķiramas no valsts deleģētajām funkcijām. Privatizācijas atteikuma pamats atbilstoši Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešajai un sestajai daļai var būt vienīgi valsts pārvaldes funkciju, nevis pašvaldības autonomās funkcijas izpildei.

[5.6] Tiesa nepareizi piemērojusi likuma „Par pašvaldībām" 7., 8., 9. un $17.^2$pantu, likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.panta pirmo daļu, nepamatoti nav piemērojusi Administratīvā procesa likuma 8.pantu un 17.panta pirmās daļas 2.punktu.

Tiesa nav noskaidrojusi likuma „Par pašvaldībām" $17.^2$panta jēgu. Ja likumdevējs būtu atzinis, ka Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumi, kas atrodas pilsētas vēsturiskajā centrā, pilnībā vai daļēji ir saglabājami pašvaldības īpašumā, tam būtu jāizvērtē tā ietekme uz pašvaldības budžetu. No šī normas likumprojekta anotācijas minētais neizriet. Grozījumi ir

pieņemti vienīgi, lai saskaņotu vairāku likumu normas. Tur arī norādīts, ka tiem nav ietekmes uz valsts un pašvaldības budžetu.

[5.7] Kultūras pieminekļi var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un citu juridisko personu īpašumā.

[5.8] Tiesa nepamatoti nav piemērojusi likuma „Par pašvaldībām" 15.panta trešo daļu, kas noteic, ka no katras autonomās funkcijas izrietošu pārvaldes uzdevumu pašvaldība var deleģēt privātpersonai vai citai publiskai personai. Tā deleģēšanas kārtību, veidus un ierobežojumus nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums.

[6] Rīgas dome iesniegusi paskaidrojumu, kurā kasācijas sūdzībai nepiekrīt.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzturēja kasācijas sūdzību, bet iestādes pārstāve to neatzina.

Motīvu daļa

[8] Rīgas dome atteikumu nodot privatizācijai strīdus īpašumu pamatojusi ar tā nepieciešamību divu funkciju pildīšanai, proti, centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju nodrošināšanai ar telpām un valsts nozīmes kultūras pieminekļa aizsardzībai jeb uzturēšanai, kā arī komercdarbības veikšanai. Iestāde piemērojusi likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 5.punktu un $17.^{2}$panta 1. un 3.punktu, kā arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 5.punktu.

Tiesa pamatā ir pievērsusies daļai no iestādes lēmuma pamatojuma, tas ir, par īpašuma nepieciešamību norādīto institūciju nodrošināšanai ar telpām, tādējādi atzīstot, ka minētais lēmuma pamatojums ir pietiekams pieteikuma noraidīšanai. Senāts tālāk minēto apsvērumu dēļ atzīst, ka tiesas spriedums kopumā ir pareizs.

[9] Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešā daļa noteic, ka pašvaldības dome, lemjot par pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai, izvērtē, vai attiecīgais objekts vai zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu. Atbilstoši šā panta sestajai daļai lēmumā par atteikumu nodot

īpašumu privatizācijai jānorāda, kuras funkcijas vai kādas komercdarbības veikšanai tas nepieciešams.

Pašvaldības domes ekskluzīvā kompetence lemt par īpašuma saglabāšanu pašvaldības īpašumā izriet no tās kompetences pildīt tās funkcijas. Citiem vārdiem, tikai pašvaldības dome var izvērtēt, vai un kurš īpašums tai ir nepieciešams un tādēļ ir lietderīgi to paturēt. Tādēļ tiesas iejaukšanās lietderības apsvērumos nav iespējama. Savukārt, ievērojot pašvaldības kā publisko tiesību personas darbības raksturu un īpašumu privatizācijas mērķi (mainot valsts vai pašvaldības īpašuma objekta īpašnieku, radīt labvēlīgu vidi privātā kapitāla darbībai Latvijas tautsaimniecības attīstības interesēs un sašaurināt darbību, ko valsts un pašvaldības veic kā komersanti), domei ir jāpaskaidro (jāpamato), kādēļ tā nenodod attiecīgo īpašumu privātajā īpašumā un kā tā pati to izmantos. Tiesa var tikai pārbaudīt, vai iestādes norādītie īpašuma izmantošanas mērķi atbilst likumā noteiktajiem pašvaldības darbības virzieniem (funkcijām) un reāliem plāniem. Senāts šajā sakarā iepriekš arī norādījis, ka īpašuma objekta nepieciešamība noteiktas pašvaldības funkcijas pildīšanai (vai komercdarbības veikšanai) ir jāpamato ar konkrētiem apstākļiem un norādēm, kādā veidā objekts tiks izmantots (*sk., piemēram, Senāta 2009.gada 11.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-210/2009 9.punktu, 2010.gada 18.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-94/2010 11.punktu*).

[10] Likuma „Par pašvaldībām" 77.pants noteic, ka pašvaldības īpašums ir nodalīts no valsts īpašuma un no citu tiesību subjektu īpašuma. Pašvaldības pārvalda, lieto savu īpašumu un rīkojas ar to likumā noteiktajā kārtībā (panta pirmā daļa). Pašvaldības īpašums izmantojams attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai, gan nododot to publiskā lietošanā (ceļi, ielas, laukumi, parki), gan veidojot iestādes un pašvaldības kapitālsabiedrības, kas nodrošina iedzīvotāju tiesības un sniedz tiem nepieciešamos pakalpojumus (pārvaldes iestādes, sociālās un veselības aprūpes, izglītības, kultūras, sporta un citas iestādes) (panta otrā daļa). To īpašuma daļu, kas nav nepieciešama iepriekšminētajiem nolūkiem, pašvaldība var izmantot, lai saimnieciskā kārtā gūtu ienākumus iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai vai arī lai likumā noteiktajā kārtībā to privatizētu vai atsavinātu (panta trešā daļa).

Tātad pašvaldības īpašums ir nodalīts no valsts īpašuma un tam būtu jākalpo tieši pašvaldības funkciju pildīšanai.

[11] Likuma „Par pašvaldībām 17.^{2}panta 1.punkts noteic, ka galvaspilsēta Rīga papildus šā likuma 15.pantā noteiktajām funkcijām pastāvīgi veic valsts un pašvaldības dalītas atbildības galvaspilsētas funkciju – sniedz atbalstu centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšanā.

Parasti pašvaldības pilda autonomās funkcijas, kas vērstas uz attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanu, un deleģētās valsts pārvaldes funkcijas, kuras pēc būtības ir valsts pārvaldes funkcijas, bet to sekmīgākai īstenošanai ir nodotas pildīšanai pašvaldībām. Attiecībā uz galvaspilsētu likumdevējs atzinis par nepieciešamu noteikt īpašu valsts un pašvaldības dalītas atbildības funkciju. Proti, atsevišķās jomās valsts un pašvaldība ir vienlīdz atbildīga par attiecīgu uzdevumu pildīšanu.

Tādēļ no likuma „Par pašvaldībām" 17.^{2}panta 1.punkta ir secināms, ka centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšanā kompetenta rīkoties ir gan valsts, gan Rīgas pašvaldība. Šīs tiesību normas teksts, kā arī likumprojekta, ar kuru likums „Par pašvaldībām" tika papildināts ar 17.^{2}pantu, anotācija un izstrādes materiāli (Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas sēžu protokoli un tiem pievienotie dokumenti, ar kuriem Senāts šā sprieduma taisīšanas laikā ir iepazinies) tieši neatklāj vārdu „*sniedz atbalstu* centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju *darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšanā*" konkrētu saturu. Proti, vai tas nozīmētu Rīgas pilsētas pašvaldības pienākumu piedāvāt izmantošanai savus īpašumus, vai vienīgi palīdzēt tos sagādāt vai nodrošināt šīs iestādes ar kādiem pakalpojumiem. Senāta ieskatā, uz šo tiesību normu tādā veidā arī nav jāraugās. Tas, kāda satura atbalstu pašvaldība sniedz un kādā veidā šo funkciju pilda, ir jau minētā pašas pašvaldības ekskluzīva kompetence un iespējas. Savukārt tiesas kompetences pārkāpums būtu, ja tiesa norādītu uz pareizāko vai lietderīgāko jautājuma risinājumu. Turklāt, ņemot vērā, ka šī funkcija likumā ir paredzēta kā pašvaldības un valsts dalītas atbildības funkcija, tās pildīšanas kārtība faktiski ir Rīgas pilsētas pašvaldības un valsts vienošanās priekšmets. Tādēļ arī apstāklis, uz ko norādījusi pieteicēja, ka likums (tā izstrādes dokumenti) neparedz šīs funkcijas pildīšanas finansēšanas kārtību, pats par sevi nenorāda uz kādu pašvaldības kompetences ierobežojumu funkcijas izpildē.

Turklāt norādāms, ka tiesību normas, neskatoties uz valsts un pašvaldības īpašuma vispārīgu nodalīšanu, neliedz pašvaldības tiesības nodot savu īpašumu valsts vai citu minēto institūciju vajadzībām vai otrādi.

Ievērojot minēto, atteikuma nodot privatizācijai pašvaldības īpašumu pamatojums var būt tā nepieciešamība likuma „Par pašvaldībām" 17.^{2}panta 1.punktā noteiktās funkcijas pildīšanai.

[12] Funkcijas īpatnība – *dalītās atbildības* funkcija un atbalsta sniegšana *citām institūcijām* – un tādēļ arī pašvaldības konkrētu darbību paredzamības ierobežotāka iespēja liek (jeb ļauj) zināmā mērā atšķirīgi raudzīties uz lēmuma pamatojuma pietiekamību. Nebūtu saprātīgi no pašvaldības prasīt, lai tā šajā gadījumā lēmumā izsmeļoši norādītu konkrētus īpašuma lietotājus un laiku lietošanas tiesību uzsākšanai.

Kā tas redzams no tiesas sprieduma, pašvaldības plāni īpašuma izmantošanā tiek pamatoti ar apstākli, ka attiecīgas institūcijas jau lieto daļu no strīdus īpašuma (kur nomas līgumus noslēgusi pieteicēja), ar īpašuma piemērotību norādītajam un pašvaldības vēlmi nākotnē pamatā saglabāt attiecīgo šā īpašuma izmantošanas veidu. Senāts nesaskata, ka šajā gadījumā minētie apstākļi nebūtu pietiekami pašvaldības nepieciešamības pēc šā īpašuma pamatojumam.

[13] Senāts nesaskata tiesas kompetences pārkāpumu, tai vērtējot strīdus īpašuma atrašanās vietu un ekskluzivitāti.

Iestādes lēmumā saistībā tieši ar īpašuma nepieciešamību likuma „Par pašvaldībām" 17.^{2}panta 1.punktā noteiktās funkcijas izpildi īpaši nav apskatīts jautājums par īpašuma atrašanās vietu. Tomēr būtu saprātīgi pieņemt, ka iestāde, pieņemot šādu lēmumu, arī šo jautājumu ir apsvērusi. Tādēļ ir saprotams, ka tiesa, pārbaudot lēmuma pamatojuma atbilstību iespējamiem pašvaldības plāniem, ir apskatījusi jautājumu par īpašuma piemērotību tā plānotajai izmantošanai, tostarp tā atrašanās vietu un ekskluzivitāti. Tādēļ nav secināms, ka tiesa iestādes vietā būtu izdarījusi lietderības apsvērumus un papildinājusi iestādes lēmuma pamatojumu. Turklāt tiesas argumenti attiecībā uz ekskluzivitāti izriet arī no iestādes lēmuma pamatojuma daļas attiecībā uz īpašuma kultūrvēsturisko statusu.

[14] Iestāde lēmumā atsaukusies arī uz īpašuma nepieciešamību komercdarbības veikšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 5.punktam. Arī apgabaltiesā iestāde uzturējusi šādu argumentu un secīgi tiesa spriedumā akceptējusi

domes lēmumā Nr.4633, ar kuru apstiprināts īpašumu saraksts, kas nepieciešams SIA „Rīgas nami" komercdarbībai, norādīto, ka strīdus īpašums nepieciešams komercdarbības veikšanai, pastarpināti nodrošinot pašvaldības funkciju izpildi.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona privāto tiesību jomā darbojas, veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai; sniedzot pakalpojumus; veicot komercdarbību (88.pants). Tā kā publisko tiesību persona darbojas publisko tiesību jomā, īstenojot tai noteiktās publiskās funkcijas, tās darbība privāto tiesību jomā ir izņēmums. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā ir noteikti izņēmuma gadījumi, kuros sabiedrības interešu nolūkā publisko tiesību persona var veikt komercdarbību. Atbilstoši 88.panta pirmās daļas 5.punktam tas ir nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi. Šādā gadījumā attiecīgā nozare netiek atstāta tirgus „ziņā", bet pakalpojumu nodrošināšanai publiskā persona pati dibina kapitālsabiedrību.

No atsaukšanās uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 5.punktu pirmajā mirklī var secināt, ka strīdus īpašums kalpo kapitālieguldījumu nodrošināšanai, lai pašvaldība nozarē, kur tirgus to „nespēj", varētu veikt komercdarbību un tādējādi nodrošināt attiecīgās nozares pakalpojumus. To varētu uzskatīt par pretrunā esošu ar iestādes citu nodomu pildīt pašvaldības funkciju.

Lēmumā Nr.4633, uz kuru citstarp atsaukusies gan iestāde, gan tiesa, norādīts, ka SIA „Rīgas nami" īstenotās komercdarbības veikšanai nepieciešamo Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamo īpašumu saraksts tiek apstiprināts, lai racionāli un lietderīgi pārvaldītu un apsaimniekotu Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamos īpašumus un sniegtu atbalstu pašvaldības iestādēm un institūcijām nepieciešamos pakalpojumus (lēmuma 1.punkts). Turklāt noteikts, ka jebkurai turpmākai rīcībai ar sarakstā ietvertajiem īpašumiem jāatbilst norādītajai plānotajai izmantošanai (lēmuma 2.punkts). Tālāk arī norādīts uz to izmantošanu pašvaldības komercdarbības veikšanai, pastarpināti nodrošinot pašvaldības funkciju izpildi.

No minētā secināms, ka nekustamo īpašumu, kuri nepieciešami pašvaldības funkciju pildīšanai, apsaimniekošanu un citas nepieciešamās darbības veic pašvaldībai piederoša kapitālsabiedrība. Lai to darītu, attiecīgie īpašumi tiek ieguldīti kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Tādēļ šajā gadījumā runa ir vienīgi par formu, kādā pašvaldība darbojas, lai nodrošinātu funkcijas izpildi. Tas, vai pašvaldība ir izvēlējusies pareizāko vai lietderīgāko darbības formu, nevar ietekmēt pieteicējas privatizācijas tiesības.

[15] Ievērojot minēto, ir atzīstams, ka apgabaltiesas spriedums attiecībā uz privatizācijas atteikumu, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām" 17.^{2}panta 1.punktu, kopumā ir pareizs. Tādēļ Senāts nevērtē citus kasācijas sūdzības argumentus, jo tie, ievērojot iepriekš atzīto, nevar ietekmēt rezultātu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 27.decembraspriedumu, bet sabiedrības ar ierobežotu atbildību „InterSource Baltic Ltd" kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	*(paraksts)*	V.Kakste
Senators	*(paraksts)*	J.Neimanis
Senatore	*(paraksts)*	R.Vīduša

NORAKSTS PAREIZS

Senatore V.Kakste

Rīgā 2011.gada 21.novembrī